

Dinàmica participativa amb el professorat

El fet de conèixer quins són els drets dels infants, no és garantia automàtica de pràctiques docents que els respectin i els promoguin. Cal donar un pas més que permeti analitzar críticament la manera com es vehiculen aquests continguts perquè esdevinguin oportunitats d'aprenentatge concretes, contribueixin a desenvolupar actituds adequades i perquè formin part dels valors que impregnen les dinàmiques relacionals a l'aula.

A continuació proposem una dinàmica participativa que parteix de la implementació d'un autoqüestionari per ajudar els equips docents a realitzar aquesta reflexió. L'autoqüestionari es proposa com una eina de caràcter inicialment individual per aprofundir en l'autoconeixement de l'estil d'ensenyament i de l'actitud de cada professional docent en relació amb l'aplicació pràctica dels drets dels infants. A continuació, els eixos principals de l'autoqüestionari són repesos en una dinàmica participativa grupal amb l'equip docent del centre educatiu.

"ELS DRETS DELS INFANTS A LA NOSTRA ESCOLA"		
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Aplicar els aprenentatges relatius als drets dels infants en l'anàlisi de la pràctica educativa que es du a terme a l'escola des de la visió de l'equip docent • Fomentar una actitud compromesa amb els drets dels infants des de les responsabilitats pròpies del rol de docent 	
Continguts	Conceptes	<ul style="list-style-type: none"> • Els drets dels infants • Perspectiva basada en els drets humans de la infància
	Habilitats	<ul style="list-style-type: none"> • Anàlisi i reflexió crítica des d'un enfocament basat en els drets de la infància • Incorporació de la perspectiva basada en els drets de la infància en l'anàlisi de la pràctica educativa
	Actituds	<ul style="list-style-type: none"> • Escolta activa, participació i establiment de consensos
Activitats		Temps
Seqüència	<p>Fem un breu recordatori dels drets dels infants treballats durant l'Etapa 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pluja d'idees dels drets que recorden, relacionant-los amb els criteris i indicadors per impulsar una escola amb drets 	10'
	<p>A continuació expliquem que els distribuïrem un autoqüestionari que emplenaran de manera individual.</p> <p>És important deixar clar que el qüestionari no serà recollit ni avaluat, sinó que és simplement una eina per facilitar la reflexió i el treball personal.</p> <p>També és important aclarir possibles dubtes en la comprensió d'algun dels ítems.</p> <p>Els demanem que siguin molt sincers en les seves respostes i que és especialment important que anotin totes aquelles idees, dubtes, suggeriments que els sorgeixin durant la resposta del qüestionari en la columna corresponent prevista amb aquesta finalitat.</p>	15'
	<p>Un cop tothom ha completat el qüestionari, dividim els participants en 4 grups i demanem que se situïn en una de les 4 taules que haurem disposat amb anterioritat.</p> <p>Cada taula durà el nom d'una de les 4 dimensions d'anàlisi esmentades en el qüestionari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Coneixement i promoció dels drets dels infants • Procés d'ensenyament i aprenentatge centrat en l'infant • Dinàmica relacional i clima d'aula. Benestar i millora • Participació efectiva de l'alumnat <p>En cada taula els participants trobaran impreses en targetes diferents els ítems del qüestionari relacionats amb cada dimensió i 5 gomets per a cada membre del grup.</p> <p>Els demanem que distribueixin a sobre de la taula les targetes de manera que puguin ser fàcilment llegides.</p>	35'

Seqüència	<p>Els demanem que llegeixin totes les targetes de la taula i que enganxin un gomet en aquelles targetes que enuncien un aspecte especialment rellevant que haurien de treballar com a docents per tal d'incorporar els drets de la infància a la seva escola.</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 10px 0;"> <p>IMPORTANT</p> <p>Cal insistir en la consigna d'escollir aspectes que creuen que s'haurien de treballar però que actualment no s'estan treballant. L'objectiu de l'activitat és identificar àrees de millora que seran treballades en un pla d'acció específic</p> </div> <p>Al cap de 5 minuts, es demana als grups que passin a una altra taula per fer el mateix, i així fins que tots els grups hagin passat per totes les taules.</p> <p>Quan tots els grups han valorat totes les taules, demanem que cada grup torni a la taula inicial i que facin el recompte de les 3 fitxes que han rebut més gomets.</p>		
		<p>A la pissarra o sobre un paper mural agrupem les fitxes que han resultat més votades per dimensió i obrim el debat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Quina opinió tenen de les àrees de millora que han sorgit? • Creuen que són significatives? • Quina relació creuen que tenen les àrees de millora amb els drets dels infants? • Com creuen que el fet d'incidir en aquestes àrees de millora pot repercutir en la millora de l'acció educativa? 	20'
		<p>TANCAMENT</p> <p>El tancament de la sessió ha d'anar encaminat a agrair la participació i a anticipar com continuarà el procés.</p> <p>Els expliquem que per a la propera sessió recuperarem les àrees de millora seleccionades per treballar sobre un pla d'acció que permeti posar en marxa accions concretes.</p>	10'
Temps total 90'			
Recursos	Didàctics	• Autoqüestionari per al professorat	
	Equipaments	• Taules i cadires (les taules haurien de permetre diferenciar quatre zones de treball i facilitar el moviment dels participants de l'una a l'altra)	
	Fungibles	• Autoqüestionaris impresos (1 per a cada participant) • Ítems de l'autoqüestionari impresos en dimensions DIN-A 4 • Gomets de 4 colors diferents (calculeu 5 gomets de cada color per cada participant)	
Indicadors d'avaluació	<ul style="list-style-type: none"> • Grau d'implicació dels participants a l'activitat • Grau de satisfacció amb l'activitat 		

AUTOQÜESTIONARI PER ALS EQUIPS DOCENTS							
DIMENSIÓ 1: Coneixement i promoció dels drets dels infants							
#	Pregunta	MOLT EN DESACORD	EN DESACORD	D'ACORD	MOLT D'ACORD	NS/NC	AVALUACIÓ I MILLORES
	Tinc un coneixement aprofundit de la Convenció sobre els Drets de l'Infant (CDI) i les seves implicacions en la pràctica educativa						
	El Projecte Educatiu de Centre incorpora els principis de la Convenció						
	El Projecte Curricular de Centre incorpora continguts i metodologies coherents amb la Convenció						
	A l'escola hi ha referències visibles als drets de la infància (cartells, pòsters...)						
	A l'escola es realitzen activitats relacionades amb els drets humans i els drets de la infància (celebració dies internacionals...)						
	En les programacions de cycle es vetlla per incloure oportunitats d'ensenyament-aprenentatge que fomentin el coneixement i la vivència dels principis de la Convenció						
	Habitualment dissenyo les unitats didàctiques tenint en compte les oportunitats per treballar continguts relacionats amb els drets dels infants						
	A la meua aula, he explicat i treballat amb l'alumnat la Convenció sobre els Drets de l'Infant						
	A la meua aula, tot l'alumnat coneix quins són els seus drets segons la Convenció						
	A la meua aula hi ha materials gràfics (cartells, pòsters...) relacionats amb la Convenció i els drets dels infants						
	Regularment participo en activitats de desenvolupament professional relacionades amb els drets de la infància						

DIMENSIÓ 2: Procés d'ensenyament i aprenentatge centrat en l'infant

#	Pregunta	MOLT EN DESACORD	EN DESACORD	D'ACORD	MOLT D'ACORD	NS/NC	AVALUACIÓ I MILLORES
	Plantejo les meves classes tenint en compte la diversitat d'estils d'aprenentatge de l'alumnat						
	Utilitzo eines didàctiques que em permeten adaptar-me a les necessitats individuals de l'alumnat						
	Realitzo adaptacions dels continguts en funció de les capacitats de l'alumnat						
	Procuro plantejar activitats motivadores que fomentin la reflexió, la implicació i la creativitat de l'alumnat						
	Faig un seguiment individualitzat de l'evolució de l'alumnat i els ofereixo orientació adaptada						
	Plantejo activitats i estratègies que ajuden els meus alumnes a entendre i reforçar el seu propi procés d'aprenentatge (metacognició)						
	Plantejo l'avaluació dels aprenentatges en clau de procés tenint en compte les potencialitats i dificultats de cada alumne						
	Utilitzo mètodes d'avaluació participativa a classe (construcció compartida dels criteris d'avaluació, tutories entre iguals, carpeta de progrés personal...)						
	Procuro tenir en compte aquells aspectes que poden perpetuar situacions de desigualtat entre el meu alumnat						
	A classe em centro més a encoratjar l'esforç i el procés que a fiscalitzar l'èxit o el fracàs						
	Anticipo els elements de suport diversificats per garantir que tot l'alumnat pot participar en igualtat de condicions en la dinàmica de classe						
	Procuro plantejar activitats significatives que fomentin la reflexió crítica i la transmissió de valors coherents amb els drets dels infants						
	Intento actualitzar regularment els meus coneixements en matèria d'estratègies inclusives i d'atenció a la diversitat a l'aula						
	Demano regularment l'opinió constructiva de l'alumnat sobre el funcionament de les meves classes i els mètodes d'avaluació						
	Sóc conscient de la importància de les expectatives positives sobre l'alumnat i plantejo activitats que les reforcen						

DIMENSIÓ 2 BIS: Contribució al canvi en el nivell escola

#	Pregunta	MOLT EN DESACORD	EN DESACORD	D'ACORD	MOLT D'ACORD	NS/NC	AVALUACIÓ I MILLORES
	En els espais de coordinació en l'àmbit de departament i/o de centre treballem per incorporar la perspectiva de drets dels infants						
	Des del meu nivell de responsabilitat col·laboro en iniciatives concretes per incorporar la perspectiva de drets de la infància en el dia a dia de l'escola						
	Comparteix amb la resta de professors les activitats i estratègies relacionades amb la promoció dels drets dels infants que realitzo a classe						
	Contribueixo a difondre i sensibilitzar entorn de la importància de treballar des d'una perspectiva respectuosa amb els drets dels infants a la resta de membres de la comunitat educativa (altres professors, famílies, PAS...)						
	Faig difusió d'iniciatives i bones pràctiques d'èxit relacionades amb la incorporació dels drets de la infància en la tasca educativa de l'escola						

DIMENSIÓ 3: Dinàmica relacional i clima d'aula. Benestar i millora

#	Pregunta	MOLT EN DESACORD	EN DESACORD	D'ACORD	MOLT D'ACORD	NS/NC	AVALUACIÓ I MILLORES
	Tot l'alumnat participa en l'elaboració de les normes de funcionament de la classe						
	Les normes de classe impliquen tant l'alumnat com el professorat i estableixen mecanismes de seguiment i valoració de la seva aplicació						
	Utilitzo de manera estable metodologies participatives per a la resolució de conflictes a l'aula						
	La qualitat de les relacions a l'aula és una qüestió prioritària i hi dedico temps per treballar-la de manera regular amb els alumnes, encara que no hi hagi conflictes						
	Vetllo activament perquè a la classe es respectin les diferents opinions, creences i manifestacions culturals de l'alumnat						
	Dedico temps a identificar i treballar actituds abusives entre l'alumnat						
	A l'aula plantejo activitats que fomentin el desenvolupament de la intel·ligència emocional per assegurar un clima relacional segur per a tot l'alumnat						
	L'alumnat té clar com ha d'actuar en cas que detecti o tingui coneixement de situacions d'abús entre companys i/o adults.						

DIMENSIÓ 4: Participació efectiva de l'alumnat

#	Pregunta	MOLT EN DESACORD	EN DESACORD	D'ACORD	MOLT D'ACORD	NS/NC	AVALUACIÓ I MILLORES
	L'organització espacial de l'aula afavoreix la participació de l'alumnat						
	La dinàmica educativa està plantejada en clau participativa						
	Els meus alumnat té temps i espais per poder reunir-se i parlar de les qüestions que els afecten						
	Facilito l'accés a fonts d'informació i documentació diversificades per fomentar l'esperit crític de l'alumnat						
	L'alumnat té espais estables i regulars per poder plantejar dificultats i propostes de millora del funcionament de l'aula i de l'escola						
	L'alumnat té vies per plantejar la seva disconformitat amb el funcionament de l'aula sense que això pugui perjudicar-los						
	A classe transmeto la importància de la participació de l'alumnat en els espais representatius existents a l'escola (Consell Escolar, comissions...) i encoratjo la seva implicació activa						
	Procuro oferir suport adaptat a les necessitats de tot l'alumnat perquè pugui participar en igualtat de condicions						
	Plantejo activitats educatives que fomenten la reflexió crítica entorn de la realitat actual i el rol de la participació ciutadana en els processos de transformació social						